

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, kedd 1922. május 16.

134. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90—dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Ilidzse

(L.) A kis boszniai furdőben majdnem nagy dolgok történtek. Huszonnégy óráig Zagrebban, Beogradban és mindenütt fellgyeltek, reménykedtek és sugárzó arccal örültek azok az emberek, akik négy hosszú éve mindig kövtebbben, mindig türelmelebbebbül várják, hogy Beograd és Zagreb, Szerbia és Horvátország, Paicis és Radics ne két ellenétes eszmének a hordozója legyen, hanem a lehiggadt megbékélelése, a közös munkájé és az egészséges harmóniájé. Mert minden emberből, akit a dolgok látása rémi és megboraszít, egyre talalmasabb, kétségbeesettebb és hangosabban szakad ki, hogy: ez így nem mehet tovább.

Anglia sem bírta ki sokáig. Franciaország sem, a gazdag és gondtalan Amerika sem bírta soká, ami itt már négy éve folyik.

Mint két antipolus, mint a mérhetetlen dimenziók egymástól eltérő képe, úgy távolodik egymástól Beograd és Zagreb, a Samundija és a Zagarje. A vések és harcok, a retentő erőszaktések és vérvetések után, amikor minden erőeredője alig volna elég az államok életproblémáinak megoldására, amikor a vén Európa izmai rángatóznak és csontjai reszketnek, mint az idegokkos rokkanté, akibe a háború orvosi villanyáramot vezettek, akkor ennek a most lett országának a két eromedencéje egymás ellen gyűjtik és fokozza fel az erőket.

Ez így nem mehet tovább. Amikor a nyugati országok föhatalmassai összecsofodnak az egész világot, hogy kivező utakra lehessen, a harci indulatok, a kannibál ösztönök, a megvadult, őserberi borzalmak dermesztő atmoszférájából, amikor ezek a nyugati hata mak remülten látják, hogy minden ország sorsfordozóinak parancsoló kötelesege, hogy eltávolítsa a háboruból a lelkeben visszamaradt puskaporot, mert küönben légberöpl és porrá pusztul Európa, — akkor ebben az országban a békére törekvő erők még arra sem elegendők, hogy a lappangó, terjedő és fenyegető belső tüzeket elfojtsák.

Nem a pesszimista szemlélet tükének komor képe ez, nem a mindenütt veszélylátók indokolatlan ijedezése. Ebben az országban láthatatlan lángokkal égő incoaványra épít minden politikus, diplomata és közigazdász addit, amig a Beograd—Zagreb problémája végleg és visszavonhatatlanul el nem tűnik a föld színéről. Ki mondhatja itt azt, hogy rend van, béka van és építőmunka folyik, addig, amig Beogradot és Zagrebot a jelszavak tömge, az ellenétes elvek sziklavára, a milliók eltoroduló akar fa eltávolítja egymás-

tól és szembeállítja egymással.

... Most sem történt meg, Ilidzseben sem állt össze az ellenétek két zászlóvivő politikusa. A bosnyák furdő, amelyről tegnap még úgy látszott, hogy meghozza a valódi egye-

stülést, eltűnt az emberek emlékezetéből.

És a zagrebi urak nem gondolnak arra, hogy a történelem számonkéri tőlük, hogy Radics István nem ment Ilidzsebe?

Megtörtént a megegyezés Fiume kérdésében

— A kormány még nem hozta nyilvánosságra a részleteket —

Beogradi politikai körökben nagy föltűnést kellett az a hír, hogy Genuában a jugoszláv és olasz delegatusok megegyeztek egymással Fiume kérdésében. A kormány ugyan még nem hozta nyilvánosságra a részleteket, sőt az érdeklődésekre sem adott bővebb fövilágosítást, azonban a birt jól értesült helyről megerősítették. A kü földi lapok is innak már a megállapodás kö létrejöttéről, sőt részleteket is közölnek.

A megegyezésnek az a lényege, hogy a *Baross-kikötő* a SHS. királyságé marad, Fiume pedig önálló államot képez, — amint azt a rapalló szerződés is előírja. A kikötő kihasználása végett azonban az SHS. királyság és Olaszország

közös konzorciumot létesítenek. A megállapodások a két kormány ratifikációja után azonnal életbe lépnek a Zárára vonatkozó egyezményvel egyidőben.

Az olaszok azonnal ki fogják őríteni a dalmáciai harmadik zónát is és garantálják Fiume teljes függetlenségét. A faszistákat vissza fogják hívni Fiuméből.

A tárgyalások sikerét elsősorban Lloyd George közbelépésének tulajdonítják, aki rábirta az olaszokat arra, hogy merev álláspontjukból engedjenek és hajtsák végre a rapallói szerződés fő intézkedéseit.

A beogradi pártok körében még nem alakult ki vélemény, minthogy a szerződés pontos részleteit még nem ismerik.

A nemzetgyűlés megkezdí a választójog tárgyalását

— A nemzeti kisebbségek parlamentáris szerepe —

A magyar újságolvasó közönségének nem ismeretlenek a választójog viták. A magyar parlamenti napló utolsó évfüzédbeli kötetei sürűn térnek vissza erre a témára. A régi magyar közjógi ellenétek a választójog jelszavával vitva meg nagy választási és parlamenti oktatást. De a választójog ügyével az októberi napokban is és azóta is sokat foglalkoztak Magyarországon azok, akik államtudományi érvekkel igyekeztek megmagyarázni azt, hogy a magyar államszeme miért nem tudott elég mély gyökert verni a nemzetiségi tömegekben. Ezek azt mondják, hogy egy liberális és progressziv választójog törvény, amelynek révén a nemzetiségek nagyobb részt kaptak volna az államirazgatásban, a magyarországi összeomlást feltartóztatta volna.

Ezek az emlékezősek világosodnak meg most, amikor Beogradból azt jelentik, hogy *nemzetgyűlés megkezdí választójogi vitáit*. A pártok, a bizottságok már hetek óta foglalkoznak a választójogi javaslatlall, de sem a napisajtó, sem a közvélemény más megnyilatkozási orgánuma eddig még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel olyan mértékben, ahogy az jelentőség szerint megérdemelte volna. És a választójog példája kiünően világít rá arra a fonak helyzetre, amely ma a beogradi parla-

mentet jellemzi. A kormány többsége egy pár szavazaton alapul, a kormánypártok egyetlen tagja sem emel szót a plénum elé kerülő kormányjavaslat ellen, meri azzal nemcsak a javaslat sorsát, hanem esetleg a kormány helyzetét is veszélyezteti. Az ellenétek ezzel szemben kötelességének ismeri támadni a kormányjavaslatot, minden elvi mértegelésen túl, csupán azért, mert — *ellenétek*.

Ilyen körülmények közötti nívós, komoly és elvi szempontokon alapuló választójogi vitát aligha produkál majd a beogradi parlament. Szerencsésje az ország népének, szerencsésje magának az országnak is, — Magyarország példája l — hogy a kormány költik a régi választójogi törvények, kötik az ország demokratikus tradíciói és köti, főleg és elsősorban *magá az alkotmány*. Videant consules — szokták volidézni a régi szabású szónokok, videant consulus — hogy ezekben n napokban mi történik a beograd parlamentben. Az ország jövőndő fejlődése, a demokratikus tradíciói parancsoló követelése a liberális és progressziv választójogi törvény mellett kell, hogy döntsének.

Az országban elő *nemzeti kisebbségek* aggóddó figyelemmel néznek ezekben a napokban a beograd parlament felé. H szik és remélik,

nygy az ország vezető politikussai tanultak a történelem példáin, hiszi és reméli, hogy a választójogi törvény súlyos értékű garanciákat fog szolgáltatni arra nézve, hogy a nemzeti kisebbségek bejai és kívánságai szószekekre találjanak majd a jövőndő parlamentben.

A nemzeti kisebbségek — és ezzel nemcsak a magyarokra akarunk rámutatni — ebben az országban olyan közgazdasági értéket és kulturális erőt reprezentálnak, amely az ország súlyos kára nélkül el nem némítható. A beogradi parlament csonka volna és a parlament akaratára nem reprezentálna az egész nép akaratát, ha nem lennének ott a nemzeti kisebbségek képviselőit abban a számban, ahogy azt a kisebbségek számára megköveteli.

Rendbehozzák

a vasutakat

Mennyi pénz kell a közlekedési miniszternek?

Stács Andra közlekedésügyi miniszter vasárnap hosszasan tanácskozott Kumanudí pénzügyminiszterrel a közlekedésügyi tárcá budgetjének ügyében. A tanácskozáson résztvevett dr. Jovanovics, a közlekedésügyi minisztérium költségvetési osztályának főnöke is.

A közlekedésügyi miniszter a tanácskozás során arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a közlekedésügyi tárcá budgetjét emeljék fel két milliárd dinárra. Hangsúlyozta, hogy a felemlésre azért van szükség, mert a jövő esztendőre olyan állapotba szeretné hozni a vasutakat, hogy azok a kivitali forgalom zavartalan lebonyolítását elvégezhessék. A közlekedésügyi minisztérium erre a célra két millió talpít rendelt már meg, kétszer annyit, mint az elmúlt három évben összesen és a megrendelt talpíták kifizetésére nagyobb fedezetre van szüksége. A talpítákat még a nyár folyamán elhelyeznék, úgy hogy a fővonalakon a nyár folyamán már békebeli menetrendben közlekedhetnek a vonatok. Ösz végén már a szárnyvonalak is teljesen rendben lesznek.

Bejelentette a közlekedésügyi miniszter azt is, hogy Németországban készen állnak azok a mozdonyok, amelyeket jóvátétel címén kap az SHS. királyság. Mindeddig azonban ezeket a mozdonyokat nem tudták elszállítani, mert a közlekedésügyi miniszteriumnak nincsen pénze, hogy Ausztrián keresztül a lokomotivokat hazaszállítsa. Csupán erre a célra 50 millió dinár fedezet szükséges. Ezen kívül nem kevesebb, mint 120 millió kell arra, hogy a Budapesten megrendelt mozdonyokat és vagonokat kifizethessék. Budapesten néhány hét óta elszállításra várnak az SHS. királyság számára készült vagonok és

A hatalmak válaszoltak az orosz jegyzékre

Hágában szakértői bizottság ül össze az orosz kérdésben, melyre meghívják Amerikát is — Csökkennnek az ellentétek a francia és angol álláspont között

Génuából jelentik: A meghívó hatalmak meghatalmazottai délelőtt és délután ülést tartottak és a következő munkatervben állapodtak meg:

Azon hatalmak, amelyek a május 2 iki memorandumot aláírták, vagyis: Anglia, Olaszország, Japán, Lengyelország, Románia, Svédország és Svájc, az orosz küldöttség május 11-iki jegyzékére újabb jegyzékkel fognak válaszolni, amelynek szövegét a meghívó hatalmak szakértői állapították meg.

Az új memorandum három részből áll.

Az első rész visszautasítja az orosz polémiát; a második rész szakértői bizottság kiküldését javasolja az orosz adósságok, a magán tulajdon kérdése és hitelkérdések ügyében. Az orosz ügyekkel foglalkozó szakértői bizottság kétféle összetételű lesz és pedig lesz egy orosz osztálya és egy bizottsága, amelynek tagjai a Génuában képviselt hatalmak kiküldöttjei lesznek.

A két bizottság elküldöttje fog tárgyalni, de időnként összedőlnek.

A harmadik rész kimondja, hogy úgy Oroszország, mint a szakértői bizottságban képviselt hatalmak kötelezettséget vállalnak, hogy a tanácskozási időtartamára tartózkodni fognak minden politikai propagandától.

Az új jegyzékre az oroszoknak a legrovidebb határidőn belül kell válaszolni.

Egyidejűleg mindazoknak a hatalmaknak, amelyek az új jegyzéket az oroszokhoz intézték, egymás között a következő kötelezettségeit vállalták:

1. A nem orosz szakértőket az egyes kormányok kinevezik.
2. A nem orosz szakértők június 9-én előzetes értekezletet tartanak és előkészítik a szakértői bizottság működését.

Az előkészítő munkálatok június 26-ig tartanak, amely idő alatt

a szakértői bizottságban képviselt minden hatalomnak joga van a visszavonásra, ha úgy találják, hogy a hozzáított határozatok nem felelnek meg a kormányaitól kapott utasításoknak,

nem felel meg érdekeiknek a tanácskozáson való további részvétel. A szakértői bizottságban képviselt kormányok kötelezik magukat, hogy június 26-tól számított

négy hónapon belül nem kötnék külön egyezményt Oroszországgal,

valamint, hogy nem fognak Oroszországtól oly koncessziókat kieszközölni, amelyek más hatalmak javára szolgálnak.

Németország kivételével valamennyi Génuában képviselt hatalom meghívást kap, hogy külön megbízottat a bizottságha.

A francia és belga küldöttségek kötelezték magukat, hogy ha az oroszok elfogadják az új feltételeket, ajánlják jogjok kormányainak, hogy a szakértői bizottságba szintén küldjék ki megbízottaituk.

Amerikát meghívják Hágába

A génuai meghívott hatalmak tanácskozásainak eredményeként

Lloyd George demarsot intézett az értekezlet nevében az Egyesült Államokhoz,

hogy vegyenek részt a hági bizottság működésében.

Csicserin tiltakozik

Génu. Csicserin az orosz delegáció vezetője jegyzékint intézett Schanzer olasz külügyminiszterhez, melyben tiltakozik az ellen, hogy nem engedték be a szakértői bizottságba az orosz szakértőket és hogy a bizottságban képviselt államoknak kötelezniük kell magukat arra, hogy Oroszországgal nem kötnék külön szerződést.

London. Csicserin egy angol lap tudósítója előtt kijelentette, hogy Szovjetországnak minden olyan kizárólagos ellenesség, amely függetlenségét korlátozná. Szovjetországnak ragaszkodni teljes szabadsághoz és ragaszkodik ahhoz, hogy az önkiszabadságát respektálják; hogy azáltal a nemzetlet köthessen mindenféle szerződést, amelyekkel akar.

Elsimálnak az angol-francia ellentétek

Génu. Az angol-francia tárgyalások állása a következő: Lloyd George az oroszokkal való tárgyalás folytatása érdekében hozzájárult

A magyarországi atrocitásoknak az ellenzéki propagandá az oka

— mondja becsületszavára Bethlen István gróf miniszterelnök a kortesuton

Bethlen miniszterelnök szombat este indult dunántúli körútra. Kiszereiben voltak Vass József kultusz Hegyeshalmi kereskedelmi miniszterek és azonkívül számos vezető politikus a egység pártján. Az első állomás Celdömök volt, ahol Be hien nagyobb beszédet mondott. Kijelentette, hogy az egység párt erős magyarságot, nemzeti királyságot, nemzeti demokráciát, a főrendiház reformját és békét akar. A földbirtok reform felett elsiskolt és a következő nemzetgyűlésnek hagyta meg örökségül. A celdömöki gyűlést Vass miniszter beszéde fejezte be.

Délelőtt már Kőszegen voltak Bethlenék. A gyűlés első szónoka itt is a miniszterelnök volt. Itt az építési munkájának nehézségeiről beszélt.

Ahonnán a vádak kiindultak

Délután félháromkor érkezett a miniszterelnök vonata Szombathelyre. Az állomáson a hatóságok képviselőin és néhány kiváncsi emberen kívül senki sem várta a minisztereket. Az üdvözlő beszédekre Bethlen válaszolt.

A népgyűlésen Hegyeshalmi beszéde után Bethlen miniszterelnök emelkedett szólásra. A választási küzdelem rendjét mondta el. Támadta az ellenzékét, amely mindezt nem adott programot. Az elégedetlenség szitisa és annak a kibővítésre való fokozása nem lehet egy politikai párt programja. Az ellenzék folyton azt kiabálja, hogy nincsen jogrend, hogy azokért a sajnálatos bűncselekményekért, amelyek a köz-

shoz, hogy a szakértőket az egyes kormányok és ne a konferencia nevezze ki. Továbbá lemondott az oroszok azonnali meghallgatásáról is. Barthou biztosította magának a szerinte legfontosabb alapvetel, hogy

a szakértői bizottság nagyon korlátolt területű felhatalmazást kapjon és mindenkor a küldő hatalmak elhatározásaitól függően a hozzájárulás valamely határozatához,

valamint, hogy a tárgyalásokból a keleti határok kérdése kikapcsolódassék.

Génu. Ma folytatták a táradózsok, hogy létre jöjjön a megegyezés Lloyd George és Barthou között.

Az angolok meg vannak elégedve

Génu. A vilnai kérdést és Kelet-Galicia ügyének rendezését véglegesen törölték a konferencia munkaprogramjából. Ugyancsak elnapolták Szovjetországnak de jure elismerésének kérdését is.

Lloyd George az egyik lap munkatársának kijelentette, hogy a jövő héten még valószínűleg Génuában marad.

Az angol küldöttség a konferencia eredményét kielégítőnek találja. Bár a cannesi programot Génuában nem sikerült megvalósítani, az értekezlet — az angolok véleménye szerint — mégis nagy haladást jelent a kijelölt uton.

százharminc politikai gyűlést tartottak. A rendőrségi jelentés szerint a gyűlések mindenütt rendben folytak le, csupán két helyen kellett a hatóságoknak beavatkozni.

Apponyi és Andrássy agitációs körúton

Budapest. Apponyi Albert és Andrássy Gyula vasárnap választási agitációs körútra Püspökladányban és Debrecenben beszédeket mondtak. A politikusokat mindenütt ünnepélyesen fogadták.

A szlovén Matica Suboticán

Kedden, május 16-án délelőtt érkeztek meg Novisadról a szlovén Matica daleylet 140 tagja kétnapos vendégszereplésre. A vonatinál a városi tanács tagjai fogadják Tabakovics Miklós polgármester-heiyetszés vezetésével a vendégeket, akiket ittartózkodása alatt Subotica városa lát vendégül. A saázenyventagu énekhar elhelyezkedésről a szállodákban és magánosoknál ugyancsak a város gondoskodott.

A daleylet kedden este félkilenckor a Városi Színház épületében hangversenyt, szerdán délelőtt 11 órakor pedig matinéet tart Hubad Matej karmesternek, a ljubjanai zeneakadémia igazgatójának vezetése mellett.

A Matica tagjai ittartózkodásuk alatt kirándulást tesznek Palcsra-füldőre is és szerdán folytatják tovább körutjukat.

A montenegrói kérdés és a génuai konferencia

Memorandum Lloyd Georgehoz és Barthouhoz

A szerb hadsereg bevonulása alkalmával Montenegroból eltávoztak Nikita király legbensőbb hívei. Nikita továbbra jöval a háború befejezése előtt különbékét kötött a központi hatalmakkal, amiért hívei féltek az antant-országok bosszujától. Ezek a menekültek és azok a külföldön tartózkodó montenegróiak, akik ugyan- ezen okoknál fogva nem tértek vissza hazájukba, Olaszországban emigránskolóniát alapítottak, melynek élén Nikita egyik leánya állt. Az emigrált montenegróiak egyik vezetője, Popovics s miniszterek megleltent a génuai konferencián, ahol a kulisszák mögött igyekezett politikája mellett hangulatot csinálni. Sikerült is neki rávenni Csicserinre arra, hogy a konferencián szóba hozza a montenegrói kérdést. Csicserin vádjaira Kumanudj pénzügyminiszter, mint az S. H. S. delegáció vezetője, levélben válaszolt. Az emigráns montenegróiak akcióival párhuzamosan most egy ellenakció indult meg, melynek élén Lucivity Koszta, a montenegrói Vöröskereszt főmegbizottja áll. Lucivity most memorandumot intézett Anglia és Oroszország génuai képviselőihez, melyben ismerteti egyrészt a mai Montenegro helyzetét, másrészt az emigrált montenegróiak viselt dolgait és politikáját. Eszerint az a pár montenegrói, aki Rómában és most Génuában sűrűlödik, a montenegrói arisztokráciához tartozik, ahhoz az arisztokráciához, amely állandóan a vért szivta a montenegrói népek és amely a külföld előtt évtizedeken keresztül tartó munkával tönkretöltö

rendet meczavarták, a kormány lenne előfős. Bethlen becsületszavára kijelentette, hogy a kormány minden bűncselekménnyel szemben férfias erővel jár el. Azok, akik a kormányról ennek ellenkezőjét hirdetik, osztályellenes izgatást végeznek. — Ennek az izgatásnak az eredménye az, hogy a közhangulat még nem nyugodt és bűncselekmények fordulnak elő. Vannak, akik az ország békéjét célszerűtlen kérdések felvetésével bontják meg. Vádakát követelőcsinok a kormány ellen, melyeket azon a helyen, ahonnan a vádak kiindultak, kell megcáfolni — mondta Bethlen.

Andrássy és a legitimisták ellen

Bethlen szombathelyi beszédének támadó részét Andrássynak és a többi legitimistának adresszálla. Ebben a támadó részben Bethlen napirendre tért azok fölött az események fölött, amelyek legitimistá idejéből valók. Vi szautasítja Andrássy vádjait és a második királyipuccsot támadta, mert nem állta ügyi megegyezést, mint ő, melynek értelmében azt hosszú időre ki kellett volna kapcsolni a magyar politikából. — A második puccsot szemben való viselkedést azzal magyarázta, hogy arra az ország létérékét fenyegető külső körülményekényszerítették. A királyi család rendelkezésére ötmillió koronát bocsátottak, amelynek aronban nagyobb részt propaganda céljára fordítottak.

A budapesti gyűlések
Budapest. Vasárnap Budapesten

Montenegró politikai és erkölcsi tekintélyét. A memorandum szerint ezek az emigránsok hazudnak, amikor azt állítják, hogy ők képviselik az igazi montenegrói népkarát. Már Osztrországból sem veszik őket komolyan, ahol pedig egy időben jelentékenyen támogatják őket.

Lucity memoranduma a továbbiakban azt fejteti ki, hogy a montenegróiak tulajdonképpen szerbek, akiknek nincsen semmi okuk arra, hogy a mai helyzet ellen panaszkodjanak.

Lucity memorandumának a határáról eddig nem érkeztek jelentések

Voltam a birkózóversenyen

Tegnap elmentem a birkózó versenyre.

Nagyon érdekes volt. A bejáratnál nemcsak a jegyemet kérték el, de igazolási eljárásnak vetették alá. Kérdezték tőlem a versenyszabályokat, megkérdezték mi a különbség a dupla Nelson és a szimpla Hitzlerfogás közt, mik az elgáncsolás alapelvei stb. Amikor láttam, hogy minden kérdésre egyszerre felelek, akkor beengedtek a nézők közé. Megfigyeltem, hogy ennek a vizsgáztatásnak mi a célja. Aki minden kérdésre meg tudott felelni, az néző lett. Aki csak kevés kérdésre, az bíró. Aki pedig egyáltalán semmit se tudott, abból zsűriag lett.

Bevonultam a tereembe. Egy csomóba ültek ott strandkosztümös fiatalemberek, meg a Pollák bácsi, — ezek voltak a versenyzők. Kettő közülük mindig a szalmazsák közepén volt. Aki körökörül guggoltak és a közönséggel vitalkoztak, azok voltak a bírák. Nekik meg volt az a joguk, hogy nem kellett figyelniük a birkózókra. Éttek is ezzel a joggal.

A bíró, amikor már nagyon elunta magát, el kezdett fűtyülni. Ekkor a birkózók abba hagyták a munkát, hogy ne zavarják a közönséget a szavazásban. Ilyenkor kezdett mulatni a közönség. Az egyik része azt mondta: megvolt, a másik azt: nem volt meg. Aki többen voltak és jobban tudták kiabálni, azok győztek. A júry csak szavazategyenlőség esetén döntött.

A bíráknak különben sokkal könnyebb szerepük volt, mint a nézőkének. Mert a bírákat nem feszélyezte a szabályok ismerete, ők meg tudták őrzeni a teljes elfogulatlanságot, a birkózás s a versenyrendezés szabályainak ismerete a legkevésbé sem befolyásolta őket. Különböző igazságtalanság lenne a bírákról nem a legnagyobb elismerés hangján emlékezni meg. Voltak közöttük, akik gyors felfogó képességről és kitűnő tanulóképességről tettek bizonyosság. Nem hinném el, ha nem magam hallottam volna, hogy voltak a júrynek tagjai, akik a verseny befejezése után már odáig fejlesztették tudásukat, hogy azt is tudták, hogy rendszerint ketten birkóznak egymással.

A bírák ismeretelenek az a szemlato mást való növekedésből később nagy baj lett, mert a júry tagjai kezdtek beleszólni a versenybe. Azelőtt egy volt, hogy amikor a birkózás befejeztek, egy ur mindig meg mondta a győztest és az időt. Így 3 perc 25 másod. (Azt, hogy másodperc, azt sohasem mondta. Később már mindenki könyörgött, hogy mondja, hogy másodperc, de a bíró nem lehetett

befolyásolni.) De amikor a bírák vitalkozni kezdtek, akkor mindig akadt a közönség köréből valaki, aki lemerre a vita idejét is. Ezután az lett a verseny képe, hogy a bírák vitalkoztak és a szünet alatt a birkózók birkóztak.

A birkózók, amikor a júry nem zavarta a munkájukban, nagyon szépet mutáltak. Nekem a Soszták tetszett a legjobban. Ez, úgy látszik, nem volt meglepőde a hivatalos mérlegelés pontosságával, mert minden birkózót, aki a keze fölébe került, a derekánál fogva fölemelt a földről s el kezdte úgy emelgetni, mint ahogy a kövér libákat szokás a bírókat. Itt volt aztán Kóbor is, aki valamikor Európa bajnoka volt. Ó volt az egyetlen ember a tereemben, aki a birkózás elméleti és gyakorlati törvényeivel és a versenyrendezés szabályaival teljesen tisztában volt. Amikor a júry nem tudta, hogy

A suboticiai rendőrség megkínzott foglya

Mire kell a gumbbot? — A főkapitány megtorolja a brutalitásokat

Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány és Tillingier György főkapitány helyettes háromnegyedévi munkédűsük óta minden erejükkel arra törekednek, hogy a suboticiai rendőrséget minél modernebb és kifogástalanabbá tegyék. Ez a fáradozásuk eddig sok tekintetben sikerrel járt. Nem rajtuk múlt azonban, hogy olyan esetek is előfordulnak a rendőrségnél, melyek ennek az intézménynek a jó hírnevét veszélyeztetik. Az utóbbi időben előfordult ugyanis, hogy alantasabb közegek, — detektívek és rendőrök egyaránt, — brutalisan bántak a kezükbe került foglyokkal és a törvényben is tiltott erőszak alkalmazásával akartak belőlük, — még ha ártatlanok voltak is, — beismerő vallomást kisikarni.

A múlt hét folyamán megkínzott vádlottak orvosai látetelet vételek fel sérüléseikről és feljelentést tettek az ügyészségnél testi s értes és hivatalos hatalommal való visszaélés címén. A vizsgálóbíró hétfőn megjelent a rendőrségen a vizsgálat lefolytatása végett, mely ismeretlen tettesek ellen indult meg. A bírósági eljárástól függetlenül a főkapitányság is megindította a nyomozást, hogy a bűnösök ellen saját hatáskörében eljárjon.

A vizsgálat alatt álló eseten kívül még egy súlyos panasz ügyével foglalkozik a főkapitányság. Ennek az ügynek részletei a következők:

A rendőrségnek két héttel ezelőtt tudomására jutott, hogy több, egymással összekötöttségben álló személynél, engedély és utlevél nélkül, sűrűn átjár Magyarországára. Azt is megtudták, hogy a társaságnak a feje egy szemüveges sánta ember és közéjük tartozik Krekics szolgáltaiban levő detektív is. Mivel az a gyanu merült fel, hogy az illeték kémkedés céljából járnak át a határon, a gyanúsítottakat állandóan szemmel kísérték a detektívek.

Május 5-ikén estefelé a törvényszéki palota előtt Elekes Albert Suboticián lakó bajai menekült találkozott a kémkedéssel gyanúsított detektíffel, akit személyesen ismert és közönségtől a detektívet. Alig hogy elváltak, egy titkosrendőr felszólította Elekest, hogy kövesse a rendőrségre. Mivel Elekes bicogva jár és szemüve-

mit kell csinálnia, Kóbor mindig megmondta. A júry mindig rendre utasította és mindig szót fogadott.

A döntő mérkőzéseket az Eljte kávéházban tartották. Itt már nagyon sok főpincér volt a nézők közt, akik tanulmányozták a fogásokat, hogy a duhár vendégeket hogy kell kidobni. Nagyon helyes érzékekkel választották ki ezt a kávéházat, mert soha annyi birkózás pincér és vendég közt nem volt, mint bár korában ebben a kávéházban.

Van a birkózásnak egy kedves szabálya. Ha az egyik birkózó a ponyva szélén a másiknak hátát megüti, az köteles középre menni. Mikor kijöttünk az Elite kávéházból, a Vasuti park szélén találkoztam szivem hasztalan ostromtól hölgyével. Hozzá megyek, megátom a hátát, jelölül annak, hogy jöjjön be velem a parkba. Nem-hogy nem jött be a középre, de még meg is haragudott.

Nem ismeri a birkózás szabályait.

Jean Jendi.

tonai hatóságokkal, innen jelentéseket küld és a büntetésimert tartott többi gyanúsítottakat ismeri, akikkel éjszakánként egyik suboticiai korszakban szokott titokban találkozni.

A tényeket mind a detektívek dik-tálták és ő, hogy a további bántalmazást elkerülje, mindent beismert. A beismerő vallomás után Elekest Karakasevics rendőrfőkapitány elé vezették, állítólagos bűntársaival való szembesítés végett. A többi gyanúsított azonban egyöntetűen azt vallotta, hogy Elekest soha nem látta és vele semmiféle összeköttetésben nem volt. Mivel a főkapitány megállapította, hogy Elekes teljesen ártatlan, szerdán elrendelte szabadonbocsátását.

Amegkínzott ember panaszt tett Karakasevics főkapitánynál bántalmazott ellen, aki azonnal megindította a legszigorubb vizsgálatot.

A felháborító esetről a Bácsmegyei Napló munkatársa kérdést intézett Tillingier György főkapitány-helyetteshez.

— Sajnos, — mondta a főkapitány-helyettes, — a rendőrség személyzetében még mindig vannak nem oda-való elemek és előfordul, hogy ezek hatalmi túllengésükben visszaélnék hatáskörükkel. Eddig minden brutalitást szigoruan megtoroltunk, de arra nem is gondoltunk, hogy éjszakánként ilyen események játszódhatnak le. A jelen eset után azonban még sürűbben és szigorubbán fogjuk az éjszakai ellenőrzést gyakorolni, nehogy ez a sajnálatos eset megismétlődhessen.

A főkapitány-helyettes közölte még, hogy a detektíveket, akik az atrocitásokat elkövezték, állásuktól felfüggesztették és el fogják bocsátani.

Nincsic génauai jelentése

— A minisztertanács ülése —

A minisztertanács tegnap ülésén Nincsic dr. kü ügyminiszter génauai jelentését olvasták fel. A jelentéssel kapcsolatban a kormány új instrukciókkal látta el a génauai delegációt.

Az instrukciók szerint az olaszokkal való tárgyalások folyamán a delegációnak egyáltalán nem szabad engedményeket tenni a rapallói szerződés rovására. A kormány azt javasolja, hogy ha az olaszokkal való tárgyalások nem végződnek pozitív eredménnyel, úgy bízzák a függő kérdések eldöntését egy választott bíróságra. Kormánykörökben mindamellett erős a remény, hogy ezek a kérdések hamarosan kedvezően meg fognak oldódni.

A külpolitikai kérdések leírgyalása után a minisztertanács folyó, belpolitikai ügyekkel foglalkozott. Marinovics Voja dr. belügyminiszter jelenlést tett az ország belügyi helyzetéről. A jelentés szerint a belügyi helyzet teljesen kielégítő.

A Németországától járó jövételi állatok ügyéről, majd a tisztviselői törvényről tárgyalt még a minisztertanács, de ezekben a kérdésekben nem hoztak határozatokat.

RUFF

féle csokoládébonbonok utolérhetetlenek

Palics reggel

— van magának fogalma arról, hogy milyen lesült husokat és milyen kozmás főzelékeket eszik a mai cselédek mellett a nagyvilági dáma? — ebéd után egy negyedórát, mondó tíz percnyi pihenést engedhetek meg magamnak. Azt a negyedórát, amit most megduplázva magának ajándékozom. Merit rohani kell. Hol itt, hol amott van gyűlés, értekezlet, választmányi ülés. Itt a Nőegylet szervezkedik, ott a Patronázs, klikkek születtek, cotteriak halnak meg, most egy elnököt akarnak elfogyasztani a fiatalok, a multkor egy titkárt, most teadélután kell rendezni, aztán egy Eleven Újságot — irtózatot, irtózatot, irtózatot. Mindig harag, mindig féltékenység, mindig személyi ellentétek, versengés és tülekedés s a mindennapi fáradságnak, a hónapokon keresztül való időnek még a jutalma sincs meg, hogy ránköszönjön egy kis gyerek, akivel igazán jót tettünk. Ez ezekben az időkben még főlörlési is muszáj egy kicsit, mert ez a mult századbeli négykezes most újru divat lett a társaságban. Természetesen a zongorakiséretet más látja el és mi csak a szavakkal játszunk. Bókra cinizmus, elmésségre szentimentális ellágyulás az atout, kérs receptje van az egésznek, mint a borsotónak.

— Azután előjön az est... És akkor — nos akkor megint menni kell. Akkor kezdődik a törzsek vándorlása. Mert kialakulnak társaságok, melyeket rendszerint nem a józérés, hanem a feszítő őt tart össze és hol itt, hol ott jelennek meg, barátságos összejövetel címen, hiszen a meghívón is csak egy csésze teára szól. Nincs az a versengés, amit ebben kifejtene. Mindenki tul akar tenni a másikon, mindenki többet akar nyújtani, mint a másik s a sok költségnek és fáradságnak a vége: valami halálos unalom. Természetes is, hisz ezeket az embereket nem az egymás kívánása, hanem a "társadalmi állás" hozza össze. A férfiak leülnek és kártyáznak, a nők leülnek és pletykálnak, — ez a társadalmi élet. S mindenki virág, hogy legalább éjfélt utánig maradjanak nála a vendégei, nehogy megbukjék a zsur. És akkor az est mesélni kezd kisebb, nagyobb, legnagyobb toa'ette gondokról, amik megkeserítik az emberek minden falatját. És másnap, amikor el szeretné intézni őket, a vacsoragondok támadnak rá. Shyla és Charibdis, ez a kettő — ha vacsorát adok nem lesz új ruhám; ha új ruhám lesz, nem adhatok vacsorát. De azért mégis mindig adok vacsorát és mégis mindig lesz új ruhám.

— Ez a dáma haláltáncra és ezért érkezik haza minden éjfélt után végkimerüléssel, holtfáradtan. És jó, hogy akkor a függöny lezördül és senki se látja, hogy a nagyvilági hölgy hogyan hull le ágyára és hogy fáradt feje hogyan csuklik félre a puszta anginon, mert a buzát, amit Babette reggel kávéval leöntött, még mindig — nem szárad meg.

— Akar még többet?
— Oh, nagyon elég, nagyságos asszonyom.

Azutan szó nélkül kezét csókolom és eltávozom a nagyvilági hölgytől. A martok megérdemlik a kézcsokot.

ELTÉREK

KISÉRTETEK.

Ma újra látom őket.

Nem éjszaka, mivelhogy sötétben alig járnak már kísértetek. Reggel korán, az orgonavirágolt keserű levegőben, felhőköt vattázott ég alatt állnak sorban az aszfalton vagy százan azok, kiket már évek óta ismerek. Csupa-csupa asszony, hajadonfőtt. Akadnak közöttük kalapos urhölgyek is, kik gyászruhát viselnek, töpörödött özevgyek napsoplyasárga bőrel, merev szembogárral, kik a két kezükön egy-egy árva't vezetnek, mintegy önkéntelenül tüntetve. Nem türelmetlenkednek. Faarcukon közöny van és unalom. A kislíuk és kislányok sem nyugtalankodnak, ácsorognak, akár anyjuk, mert verük — a vékony ebédek miatt — csendesen, alázatosan kering, nem kíváncsi, mint más gyerekeké. Percek, órák mulnak el s — egy szemben levő kőházából látom — még mindig ott rostokolnak. Várnak.

Megtudom, mire várnak. A boltban, melynek még nem nyílt ki ajtaja, kedvezményes tojást adnak majd, mely három koronával olcsóbb, mint egyebütt. Ettől riadok meg. Mert az éjféli szellemektől, kik vádolnak és életet rabolnak, nem felek annyira, mint ezektől a reggeli kísértetektől, kik tojást visznek a kilenc vagy tizenkét papirkoronáért panasztalanul sorakoznak és nézik, hogy mulik fejük fölött az élet. Micsoda képzelt tud kitalálni ilyen ördögös túrelm-játékot? Hiszen a számításuknak már üzleti alapja sincsen. Ha az alatt kötnének, porolnának, sorolnának, kétszer annyit keressenek. Jul de drága az az olcsó tojás. Csakhogy a szegénység nem gondolkozik. Az megy a maga útján, ragaszkodva a régihez, az évek óta beleédeszt túrellemmel, némán. Ok valóban kísértetek: a háború kísértetei.

Akkor sem tudtam megszokni ezt a fölvonulást soha, a leginségesebb napokon sem, mikor a pékek, mészárosok üzletei előtt ezrével álltak a riadt zarándokok s a szenvedők hosszú körmenete szinte összeért az egész városban. Szememben semmi sem alázta meg melyégesebben az embert, mint a várakozás. A börtönbüntetés mivolta sem egyeb. Aki négykézláb ugat a többiek mulatságára, pénzért, több emberi méltóságot őriz meg, mint az, aki vár s hallgatónan elfogadja, hogy az ő ideje nem érték. élete teljesen haszontalan. Nagyon-nagyon, megtanította erre az embereket a háború, annyira, hogy ma már el se tudnak képzélni mást s. mindenki el vele, de én akárhöl látok ilyen ácsorgást, kétségbeesem, düh fojtogatja torkomat, mert tudom, hogy egy ölelet márol-holnapra meg lehetne szüntetni. Csak egy csöpp embertisztelet kellene fantunk s belátunk, hogy az önmegtágadás iskolája után önzerteleket kellene adnunk mindenkinek, ki a gualaépitő rabszolgáknál közönyösebben vesztegeti meddő napjait egy céltalan célért, hogy megrögzött és hitvány szokás miatt, melyet csupán a barbarizmus igazolhat. Ennyire nem lehet megáláni egy embert sem. Különbön magunkat se becsülhetjük, megkeseredik szájunkban a falat s visszaköpjük ebédünk.

A kísértetek, kik ott künna tojástancot járák, még mindig nem indulnak meg. Makacsul be van zárva az ajtó. Miért és meddig? Nem fontos. Senki se felelős azért, hogy vagy száz szegény nő egész délelőttje elvesz. Fekete kendőjük busan leng a fanyar szélben.

Kosztelányi Dezső.

— **Kiállítás Beogradban.** Beogradból jelentik: Május harmincadikán Beogradban a boszniai és hercegovinai háziipar termékeiből kiállítást rendeznek. A kiállítás június 15-ig tart.

— **Dimitrije patriarcha a királynál.** Beogradból jelentik: Sándor király ma fogadta kihallgatáson Dimitrije Kurlovci patriarchát, akivel az esküvő egyházi szertartások részleteit beszélte meg. A patriarcha még ma visszautazik Karlovára.

— **Archeologiai kongresszus Kopenhagenában.** Splítből jelentik: Dr. Bulics Ferenc archeologiai pénteken utazott el Kopenhagenában ahol a nemzetközi archeologiai kongresszuson az SHS. királyságot fogja képviselni.

— **Ejegyzés.** Glied Fridát Petrovich eljegyezte Kasticher Henrik Adán, (Minden külön értesítés helyett).

— **Morberger Juliska Nová Sové és Reifer Károly Ruski-Krstur jegyesek,** (Minden külön értesítés helyett).

— **Marija Vincé Horgoš és Franjo Bozoki** (Segedinski dolnji salaši) zaručeni.

— **Ujságírói kongresszus Bukarestben.** Bukarestből telentik: A Rada értesülése szerint az ősszel Bukarestben ujságírói kongresszus lesz, amelyen a román sajtó képviselőin kívül az olasz, lengyel és jugoszláv ujságszekciók kiküldöttei is részt vesznek.

— **Eltűnt város.** A Russpress jelenti Odesszából, hogy Novo Borislav város lakossága a szó legszorosabb értelmében az éhség következtében teljesen kihalt. A chersoni segélybizottság ülésén több hasonló eseményről referáltak a vidéken járt repülő bizottságok Malibirli községben 800 lakos közül 420 pusztult el az éhség következtében. A chersoni kerület nagyobb községei annyira kipusztultak, hogy a lakosságnak csak tíz százaléka maradt életben. Van a kerületnek egy része, ahol hatvan quadrat verszten nincs egyetlen egy lakott épület sem.

— **A vivotitai sorozások.** Osijekről jelentik: Junius hó 23-án, 24-én és 25-ikén tartják meg Osijek városára és Virovitica vármegye nagyobb részére nézve a sorozásokat. Az állításkötelesek a következők sorrendben tartoznak megjelenni: junius 23-án az 1902. évfolyambeliek, valamint mindazok, akik 1896—1901. évek között születtek, de sorozáson még nem voltak. Junius 24-én azok, akik az 1890—1901. évek között születtek, azonban az eddigi sorozásokon ideiglenesen alkalmatlannak találattak. Junius 25-én azok kerülnek a sorozóbizottság elé, akik ezek közül valamilyen ok miatt nem kerülhettek sorra.

— **Kommunista propagandáért letartóztatott baranyai menekült.** Osijekről jelentik: Az osjeki rendőrség néhány nappal ezelőtt — hosszabb idő óta tartott nyomozás és megfigyelés után — letartóztatta Barta István baranyai menekültet, aki az osjeki Domovinska Banka fiókjánál már hónapok óta tisztségviselői állást töltött be. Barta ellen az volt a vád, hogy hosszabb idő óta titkos kommunista agitációt folytatott az osjeki munkásság körében, ezenkívül tevékenységet fejtett ki annak a gyűlölet akciónál, amelyet a magyarországi bebörtönzöttek családtagjainak felségélyezésére indítottak meg.

Molykár ellen megóv

SPITZER LAJOS szücs

SZÖRMEÁRUHÁZA
SUBOTICA

Nálam vásárolt árúknál

50% kedvezmény

— **Előkészületek a király esküvőjére.** Beogradból jelentik: Szlepcsevics Milan novisadi és Dobanovicski Pal suboticei főispánok tegnapi felekezéstek Jankovics Dragomir, a királyi kancellária vezetőjét, kívül az esküvői ünnepségek részleteit tárgyalják meg. Tekintettel arra, hogy a Vajdaságból sokan fognak az esküvői napján Beogradba utazni, külön hajókat és vonatokat fognak beállítani.

— **A suboticei gyermeknap előkészületei.** A pünkösdre tervezett suboticei gyermeknapot rendező bizottság a részletes program megbeszélése végett május 19-én, csütörtökön délután 4 órakor Tabakovics Miklós helyettes polgármester elnöke mellett gyűlést tart. Az értekezletre meghívták a suboticei játékos egyesületeket, játékonysági társaságokat és a város társadalmának több számottevő tagját is, hogy a gyermeknap sikerét minél jobban biztosítsák.

— **A görög trónörökösnek állapota életveszélyes.** Athénból jelentik: Tegnapi Erzsébet hercegnőt megoperálták. A lapota még mindig aggasztó, láza 38 és 39,2 között változik. — Beogradba érkezett délutáni jelentések szerint Erzsébet főhercegnő állapota annyira veszélyes, hogy minden pillanatban beállhat a katasztrófa.

— **Az evangélikus lelkeszek gyűlése.** Novisadról jelentik: A bácskai kerület evangélikus lelkeszei hétfőn délelőtt Novisadon gyűlést tartottak, ahol tizenkét egyház képviselője jelent meg. Az ülésen Wagner Gusztáv Adolf püspök elnökelt. A napirenden sűrűségi egyház ügyek és az SHS. királyságbeli református egyházak reorganizálása szerepelt. Ezeknek a kérdéseknek a részletes leírása és az egészséges munkaterv kidolgozása a szeptemberben Beogradban tartandó zsinaton fog megtörténni.

— **Kormányválság Görögországban.** Athénból jelentik: A király tegnapi magához kérte a pártok vezetőit, akikkel az új kormány megalakításáról tárgyalt.

— **A magyarországi vagonjavítások.** A budapesti SHS. követség értesítette a kormányt, hogy a budapesti gépjárművek 100 lokomotívot és 1000 vagonat az SHS. királyság számára kijavítottak. A gyárak azonban csak az esetben hajlandók a kijavított lokomotívokat és kocsikat átadni, ha az SHS. királyság a régi javításokból származó tartozásait kiegyenlíti.

— **Az SHS. királyság új párisi követe.** Beogradból jelentik: Spaljokovics, az SHS. királyság újonnan kinevezett követe ma Beogradból Párisba utazott, hogy állását elfoglalja.

— **Fantasztikus zagrebi hírek.** Beogradból jelentik: A Tribuna értesülése szerint a horvát blokk körében egy titokzatos hírről beszélnek, amely a király esküvője alkalmával olyan esemény formájában fog napvilágra kerülni, amelyről az egész Európa tudomást fog venni. A fantasztikusabbak arról beszélnek, hogy puccs készül, amely Horvátországnak a SHS. királyságtól való elszakadását eredményezi.

— **A beogradi vonatokra csak korlátozott számú jegyet adnak ki.** B. ogradból jelentik: A vonatok túlszűköltése miatt a beogradi állomásfőnökség elrendelte, hogy ezen túl a Beogradból kiinduló vonatokra csak annyi jegyet adjanak ki, ahány ülőhely van a szakaszokban. A tolongások elkerülése végett a jegypénztárakat állandóan nyitva tartják. Minden jegy csak arra a vonatra érvényes, amelyre váltották. Ez a rendelkezés már a tegnapi napon életbelépett.

— **Megszűnt a bécsi államhivatalnokok sztrájkja.** Bécsből jelentik: A kormány tárgyalásai a sztrájkoló államhivatalnokokkal befejeződött. A tisztviselők fizetését pótlékok és előlegek formájában föl emeltek.

— **A hajózási tarifák megállapítása.** Beogradból jelentik: Milanóban május 18-án az SHS. királyság, Olaszország, Csehszlovákia és Ausztria kiküldöttjei közös konferenciára jöttek össze, ahol az adriai hajózási tarifát fogják megállapítani.

— **Százhetven vádolt. Skopjéből jelentik:** A napokban nagy érdekességű pört tárgyal a törvényszék, amelynek 170 vádlottja van. A százhetven terhelt paraszt ellen az a vád, hogy támogatták azokat a bolgár komitási szervezeteket, amelyek fegyveres bandákat küldtek az SHS. királyság területére. A vádlottak között két bolgár komitási is van.

— **Hazaengedik a jugoszláv hadifoglyokat Szovjetországból.** Szovjetországból visszamaradt S. H. S. állampolgárok hazatérése ügyében megegyezés létesült Genuában a szovjetkormány és az S. H. S. királyság között. A tárgyalásokat ebben az ügyben Genuában Ilics Dragoljub beogradi egyetemi tanár, a jugoszláv delegáció tagja folytatta közvetlenül Csicserin külügyi népbiztossal, Csicserin a megegyezés alapján felkérte a moszkvai szovjetkormányt, hogy azonnal engedje meg azoknak a jugoszláv állampolgároknak a visszautazását, akik az Ilics által az orosz delegációnak átadott névjegyzéken szerepelnek. Ezenkívül Csicserin kérte a szovjetkormánytól azt is, hogy azonnal helyezzeék szabadlábra azt a tíz jugoszláv alattvalót, akiket politikai okokból Moszkvában fogva tartanak.

— **Az amerikai kölcsön-tárgyalások.** Beogradból jelentik: A Bler-csoportnak, a kormány főtitelére vonatkozó válasza vasárnap megérkezett *Praporesetovics*, a szindikátus képviselője a választ rögtön bemutatta Kumanudi pénzügyminiszternek, aki annak átvétele után a Narodna Banka igazgatóival beható tárgyalásokat folytatott. A Bler-csoport válaszáról egyelőre csupán annyi került nyilvánosságra, hogy a szindikátus az ajánlatnak azt a feltételét, mely arról szól, hogy az SHS. királyságnak milyen határidőn belül szabad külföldről kölcsönt beszereznie, három évre szállította le. Hivatalos körökben remélik, hogy a tárgyalások két napon belül véglegesen befejeződnek. A kormány körülben egyéb pénzcsoportokból is folytatja tárgyalásait. Az utóbbi napokban néhány utabb ajánlat érkezett, köztük a *Fondation Compagnie*.

— **Százezer dináros pénzbüntetés.** Beogradból jelentik: Ismeretes, hogy a pénzügyminiszterium a franciaszerb bank skopjei fiókját a devizarendelel kijátszása miatt 100.000 dinár pénzbüntetésre ítélte és megvonta tőle a devizával való kereskedelem jogosítványát. A skopjei kereskedők most kérvénnyel fordultak a pénzügyminiszteriumhoz, hogy a bankfiókot oldják fel a büntetés alól. A pénzügyminiszterium a kérelmet visszautasította, sőt Kumanudi pénzügyminiszter azt kívánja, hogy a büntetést 300.000 dinárra emeljék fel.

— **Az éhezõ oroszok számára folytatott gyűjtés elszámolása.** Az éhezõ oroszok segélyezését intéző helyi bizottság a gyűjtés eddigi eredményének megállapítása végett kedden délután 4 órakor az igazgatóság és felügyelő bizottság részvételével a város háza kis tanács-teremben ülést tart. Mint értesülünk, a suboticei gyűjtésakció eddig mintegy húszezer dinár eredményezett, melyből 14549.75 dinár Tabakovics Miklós polgármester helyettes akciójának az eredménye.

SPORT

Reflexiók a zagrebi mérkőzésről

Akárhogy is szeretné a válogató bizottság: mi nem tudjuk egykönnyen elfelejteni azt a 13 gólt. Annál nehezebb ez, mert már a második ízben éri kudarc a suboticei válogatottat. Emlékezzünk csak a pécsiéssel tartott mérkőzésre. A válogató bizottság — hogy úgy mondjuk — akkor sem állott a helyzet magaslatán és akkor is nagyrészt annak köszönhető, hogy a reprezentatívaink jórészt a klubbenzés és bornirt fanalizmus juttatta be a csapatba. Azóta jó egynéhány hónap mulott el. A válogató bizottság és egyáltalán az ugynevezett illetékesek tanulhattak volna. Idejük volt elég és tapasztalatoknak nem voltak híján. De úgy látszik rosszul használták fel azt az időt, ami ősz óta rendelkezésükre állt. Megbuktak, csufosan megbuktak immár másodikban. Megbuktak tavaly ősz elején és megbuktak most is. Mert Zagrebban is őket érte kudarc és nem a suboticei alsóveztség fociballsorbját. A 13 gólt nekik adrezzszzállják a zagrebi csapatok. Mi szintén.

Hiszen jó, — menteni kell ezt a veséset. Ilics is. A válogató bizottságnak meg egyenesen kötelessége, 13:0 — olyan eredmény, amit mindenki-nek muszáj kimagyarázni, ha szereli a suboticei fociballsorbót. De nem kritikálhatlanul — a legvége. Nem úgy, ahogy valaki nagybőlesen meggyújtotta focizakatott lelkiismeretét előtte, valaki, aki ezt a védőbeszédet mondta:

— Hat lehet csodálni, kérem, amikor a pálya csupa víz volt, a fű csuszós és sáros. A mi játékosaink nincsenek ilyen pályához szokva. A mi játékosaink csak száraz pályán tudnak eredményesen játszani, olyan

pályán, ahol a labdában bűvészkedik. Mindennek ez az oka, kérem, a rossz pálya. Ha nincs víz, nincs sár, akkor a mieink nem kapnak így 13:0-ot.

A vízes pálya... Könyvi nyen indok mögé menteni a suboticei sportpatriotizmust, Józanul, kritikávalazonban nem lehet ezt a kifogást akceptálni, akár hogy szeretnénk is utólag korrigálni a vereséget. A fociballjáték — nemcsak jóidőre szól. Ha a pálya rossz, vizes — akkor is kell tudni játszani rajta. Egy csapat játéktudását éppen az mutatja legjobban, hogy minden külső zavaró körülményt le tud győzni. Még a vizes pálya nehézségeit is. A suboticei csapat játékerőjét, technikai tudását — szomorú — hogy a zagrebi vizes pálya teljesen felőrölte, annyira, hogy egészen elvesztette lába alól a talajt...

Lám, a zagrebiek bizottságok voltak. Őket nem deprimálta a sáros mezőny. Ellenkezőleg — kolosszális formát játszottak ki.

Egy részvevő mesélt: A suboticei játékosok számalmasan vergődtek a vizes pályán. Kin volt nézni, hogy csapja be őket a vizes mezőny. A halkok még csak véletlenül sem tudtak elfogni egy labdát. A centerhalf — bár látszott rajta, hogy szívvel-lelkel szeretne játszani — negyedórán nem csinált mást, mint futkározott a zagrebi belső trió körül, amely szinte egy kapura játszott mindvégig. Szegény Virágnak egy percig sem volt nyugalma: alig fogott el egy lövést Perskától, a következő pillanatban már a nagy-szerű zagrebi balöszekető lábáról kellett leszednie a labdát. Szerencsére a suboticei csapatnak, hogy Virágnak jó napja volt. Ha ő nem állja olyan briliánsan a helyét — még néhány góllal többet hozhatnak haza — a válogató bizottságnak. Amit ő és élte a két hátvéd — Kulundzics és Gubics — produkált, azért nem kell szégyenkezniük. Az méltó volt az itteni fociballsorbhoz. Ugyszólván ők játszottak egyedül a zagrebiek ellen. Acsalorsorcsak néztek heroikus küzdelmet. Összettel kézzel. Játékon — kívül. Mert az egész mérkőzés alatt ugyszólván labdához sem jutottak. Vagy ha kaplák is, azt is hamarosan elvesztették. Sokszor a zagrebi halfoknak meg sem kellett mezdülniök. A suboticei csapatok saját maguk ájtáztották a labdát a zagrebieknek. Nem udvariasságból. Véletlenül... mert nem voltak biztosak.

TÖZSDE

Beograd, május 15. (Zárlat.) Newyork 64 1/2, Páris 617 1/2, Milánó 360, Berlin 0 2/4, Prága 132 1/2, Budapest 9, Bécs 0 7/8.

Zürich, május 15. (Zárlat.) Berlin 181, Newyork 519, Milánó 2735, Prága 10 1/2, Budapest 0 67, Zagreb 187 80, Bécs 00 575 Bélyezgett 00 587 50.

Budapest, május 15. (Zárlat.) Dollár 717, Munka 275, Osztrák korona 810, Lei 545, Szokol 14 90, Dinár 10 99.

Bécs, május 15. (Zárlat.) Prága 179 50, Zagreb 3450, Budapest 1225, Milánó 49200, Newyork 9540, Páris 85 000 Berlin 35 000.

ISPÁNÓVICS ruhákat a legszebben

FEST ÉS TSZTIT Subotica, Sokolska u. 8.

NYILTTÉR.**Felhívás.**

A Szücs és Sági-féle üzletet átvevén felhívom a hitelezőket, hogy követeléseiket mai naptól kezdődő 8 nap alatt jelentsek be. A továbbiakért felelősséget nem vállalok.

Stari Bečej, 14. V. 1922.

3300

Živko Bogdanovič.

Bačka

fabrika spiritusa i kvasca Subotica

Fékek kenyérsütők és kereskedőruak
figyelmébe!!!Gyárunk egész Jugoszlavia területére
szállít naponta**friss szeszélesztőt**

2993

Telefon 875 sz.

Kötődék és**vizonteladók****figyelmébe!**

Ajánljuk saját gyártmányu gyapjufonalainkat rendelésre. Minden finomságot készítünk és Vainra gyapjút feldolgozunk Ugyanott egy 6 HP. gőz-lokomobil eladó.

**Sentai Gyapjufeldolgozó
Iparvállalat Senta**

Gyári telefon 114.

Városi telefon 74.

AMERIKAI SÖRÖZŐ

nőven fogom újból közkezdvelté tenni a volt SPITZER-féle
vendéglőt és kerthelyiséget

a fürdővel szemben. Van szerencsém a vendégeimet, barátai-
mat és a régi vendégeket értesíteni, hogy a helyiségeket a mai
napon **ÁTVETTEM**. Minden tekintetben kifogástalan kiszol-
gáltásban fognak részesülni. Rendkívül szolid árak! Jó italok
és ételek! Abonneszeket felveszek. Menü rendszer! Szives
pártfogást kér

Futosevics Mátyás vendéglős,
Subotica Pašičeva ul. br. 11.

(Edény piac).

3189

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Külföld legnagyobb városában több évi műkö-
désén után NOVISADON (Kiszácsi utca 20. sz.)

MODELLHÁZAT

nyitottam, hol **eredeti modellek** után a legutolsó
divat szerint, a legizelésebben készíték **női ru-
hákat, angolt, valamint franciát. Műtermemben
egy külföldön elismert kiváló szabász és ruhatervező
van alkalmazva.** Átalakításokat jutányosan készíték.

FEHÉR IMRÉNÉ.

3172

**Fényképeszeti
cikkek**nagy választékban
TENNER OPTIKUS

cégnél

Kr. Aleksandra utica

11. sz. Subotica**ESSENCET**tisztaszeszből, főzött 10%
hydratos egészségre jóha-
tású békebeli minőségűt

LEGOLCSÓBBAN

Stark Béla

sentai ecce'gyára

AJÁNL. 3083

Telefon: Senta 103. sz.

Raktárról ajánlunk gyári
árak mellett**VITREA
TÁBLAÜVEGET**valamint minden egyéb
üveg és porcellánáru, kő-
edényeket stb.**WEISS I DRUG**
ZAGREB,

Paromlinska cesta 2.

2662

SZÖRMÉT, TÉLIHOLMIT, SZÖNYEGET VÉD, MEGÓV**GOLDSTEIN ANTAL SZÜCS SUBOTICA,**
ŠTROSMAJEROVA-UL. 5. SZÖNYEGEKET SZAKSZERŐEN JAVITUNK

2687

Építésszek és építők figyelmébe!**Villanyerőre berendezett asztalos felel.**

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk mo-
grendelések utján, rajzok szerint, épület portál, üzletberendezé-
seket, parkettázást és butorakat legmodernebb kivitelben. —
Árajánlatokat leggyorsabban eszközöljük.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA.

185

Hirdessen a Bácsmegeyi Naplóban**FIGYELEM**

Értesitem tisztelt vevőimet

valamint a belföldi kereskedőket, hogy dusan felszerelt
**rövidáru, kozmetikai, borbély-
kellék és sétatálca nagyraktáramat**

a Tereziára, a Knez Mihajlova-utlica 38. szám alá az
Egyedárusági Igazgatóság (Uprava Državnih Monopola)

mellé helyeztem át,

ahol nagy raktáramat feltűnő olcsó áron árusítom.

Tisztelettel

KORZÓ MOZI

Amerika legnépszerűbb moziszínésze

EDDIE POLO

szenzációs filmje a

PUSZTÁK TÖRVÉNYE

nagy cow-boy dráma 4 részben 32 fölvonásban.

I. rész: AZ ÖKÖLJOG FÖLDJÉN

május 18-21, csütörtöktől—vasárnapig.

Meszelőnyeleket

egy öl hosszúságban (két méternek felel meg), seprőnyeleket félöl hossz és 100 mtrben prima csomómentes fenyőfából készült gömbölyű állapotban minden mennyiségben azonnal szállít és ajánlat-tal szolgál **Spitzer Herman** Sombor, Floriánova-utca br. 3. Telefon 229. szám. 3112

RAFFIA jó minőségben 22—K. Igr.-onkint.
B. TEPLY ZAGREB,
JELAC.ČEV-TRG 6.

VIGYÁZZON A SZEMÉREI

A legújabb „ZEISS PUNKTÁL” valamint minden más rendszerű szemüvegét legprecízebben megkapja, orvosi rendelésre is **Reutsch Izidor** Subotica legregibb optikus cégénél ahol alapos és szakszerű kiszolgálásban részesül, ezen körülmény szemüveg vásárlásnál fontos — szemüveg javítások motorikus üzeme berendezett műhelyben pontosan és gyorsan elintéztetnek. Állami és városi tisztviselőnek 10 százalék engedmény.
ORVOSI MŰZEREK, BETEGÁPOLÁSI CIKKEK
É KÖTÉSZEREK GYÁRI LERAKATA. (a)

Beremendi mész!

Beremendi kőből, fával égetett fehér darabos **meszet**, beoćini portlandcemen-tet, kitűnő minőségű **faszenet** nagyban és kicsinyben ajánl Révai Adolf Suboticán (Csirkepiac kisköz). Telefon 551.

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA 000000 TELEFON 190.
Iroda: Városi bérpalota. Kötélgár: Sental-pul.
Alapítva 1902. 000000 Táviratcím: Kenderipar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsokot, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttatóból és lenből, mindenemű házivásznat. **Zsineg, kötél és hevederek.** 712

Ha szép és jó **könyveket** akar olvasni, úgy ne feledje el meg-nézni a raktáron levő, most érkezett nagy-választékú újdonságokat **A. Mamuzsics** könyv és papírkereskedő Subotica, Városi-székház

Violetta Crème

az arcbőrt üdvé teszi, májfoltott ellávoit. Kapható kizárólag: **Lackner Drogeriában**
Subotica. Alexandrova utca. — A Hotel Nationallal szemben

Értesítés.

Kávésok, vendéglősök, kereskedők, háziasszonyok szíves tudomására hozzuk, hogy a volt „Mária Terézia” kenyérgyár részvénytársaság kenyérgyárat átalakítva f. hó 16-tól kezdve üzembe helyezték.

Naponta háromszor fehér süteményt, fehér és barna kenyeret, zsemlyemorzsat legolcsóbb árban fogunk szállítani. Kereskedőknek száze-lékra adunk kenyeret. Reggel 6 órától este 6 óráig minden időben bármilyen sütet elvál-lalunk.

Barheszokat megrendelésre bármely nagy-ságban szállítunk.

Szíves pártfogást kér

Jugoslavenska Tvornica Hleba D. D.
Subotica.

3283

Termalfürdő

RIMSKE TOPLICE

előbb
Römerbad
Slavonija.

a Zidanimosi—Maribori vasutvonalon.

Idény május 1-től, október 1-ig.

Klima: subalpin, szelektől mentes.

Séták: a 100 hold nagyságu parkban és a gyönyörű környéken.

Fürdők: temperatura 37,5 C., radioaktiv nagy szénsav mennyiségek.

Indikációk: Reumatizmus, Neuralgia női- és idegbelegségek, vérszegénység, krónikus gyulladáások. 2446

Sentán a Bácsmegyei Napló szérére felvesz

hirdetéseket

Molnár Sz. Vince elárúsitó

Citrom

érkezett és viszonteladásra előnyös árban **kapható** **Czeizler Károly** cégnél Suboticán. 3286

Kölcsönponyvák, zsák, ponyva, zsineg és kötélárúk kárpitos felszerelési cikkek

jutányosan beszerezhetők
Rein Izsó Sombor,
Weidinger-palota. Telefon szám 133.

Kérjen árjegyzéket.

3113

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!

Minden mennyiségű **BLINDFURNIERT** szállít-hatok azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiség-ben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 185—55 és 165—65 centiméter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlatlalt szolgál **SPITZER HERMAN SOMBOR** Floriánova utca 3. — Telefon 229. sz.

Kaphatók nagyban és kicsinyben mindenféle és különféle nyers-husok. Vidéki meg-rendelések is elfo-gadtatnak és pontosan eszközöltetnek villanyerőre beren-dezett hentesárugyá-rában Subotica, Fő-tér (Hitelbank palotában). — — — 1795

3105

Van szerencsém a környékbeli dohányárusok tudomására adni, hogy a

subotikai nagytrafikot

a Jövedéki Igazgatóság engedélye alapján átvettem és egyben értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy

TANÁTON

(dohánykivonat) érkezett és eredeti 5 kgr-os dobozokban minden mennyiségben kapható.

Franjo Gregurčević a subotikai nagytőzsde bérlője.

3150

vojvodina legnagyobb tér fizetővelkülönle-gesség és szabókéllékek nagybani raktára

Értesitem úgy a kereskedőket, mint a szabóiparosokat, hogy a legújabb angol, német és cseh gyártmányu nyári szö-vetek nadrágra, öltönyre és felöltőre, lüszterek min-den szinben és a legfinomabb kéllékek megérkeztek. Árúimat a mai árakhoz aránylag előnyös áron adom. **Pressburger Sándor** posztó- és bősészaru nagykereskedő Subotica

Öltönyszövetek már 350 kor.-tól kaphatók

